

THOMAS HARDY'NİN THE RETURN OF THE NATİVE'İNDE KARAKTERLERİN ALDANIŞLARI VE ARAYIŞLARI

Sena Tulpar

Dokuz Eylül Üniversitesi,
Y.D.E., İngiliz Dili Eğitimi, Anabilim Dalı

ÖZET

Bu araştırma, 19. yüzyıl başlarında Thomas Hardy (1840-1928) tarafından Viktorya çağında yazılmış olan "The Return of the Native" romanını incelemeyi amaçlamaktadır.

Çalışma, bireylerin yaşamda çeşitli aldanişları ve beklentileri konusunda doyuma ulaşmak ve başarılı olmak üzerine yoğunlaşmaktadır.

İnsan kişiliğini oluşturan tüm etkili güçler, farklı kişilikler, görüş açıları, toplumsal yalnızlık, tutkular bir arada incelenerek romanın içerdiği psikolojik, ahlaki, kültürel, parasal ve evrensel önem taşıyan olaylara değinilmektedir.

Anahtar Sözcükler : Thomas Hardy / Return of the Native / Aldaniş / Aldatış / Arayış

ABSTRACT

This paper purports to examine the early 19.th. century Victorian novel "The Return of the Native," written by Thomas Hardy (1840 - 1928).

The article is focused on individuals' various delusions and quest for fulfilment and achievement in life. A variety of driving forces, differing mentalities, outlooks, social isolation of any kind, passions of which compose human personality are synthesized to delineate psychologically, morally, culturally, financially and universally significant occurrences included in the novel.

Key Words: Thomas Hardy / The Return of the Native / Deluding / Deceiving/ Questing for

19.yüzyıl İngiliz Edebiyatının yerel dokuyu anlatımıyla bütünleştirmiş yazarları arasında haklı bir üne sahip olan, yazar ve şair Thomas Hardy (1840-1928) İngiltere'nin toplumsal, teknolojik, politik ve ekonomik alanlarda yenilik ve değişikliklerin yaşamakta olduğu bir dönemde yazılarını üretmiştir. Yazarın, "Wessex" bölgesi üzerine, kent yaşamından oldukça farklı bir mekan anlayışıyla yapıtlarını yazması, ilk anda, kırsal yaşamda, dingin, hırslardan uzak, rekabet ve düşmanlık gibi benzeri duyguların en az düzeylerde yaşandığı düşüncesini akla getirebilir. Oysa, Hardy, bu huzurlu coğrafya ve bitki örtüsündeki insanı ve onun doğasında bulunan karmaşayı anlatmak

amacı güden yapıtlar ortaya çıkarmıştır. Hardy, roman kişilerini doğayla iç içe bir yaşam biçimi sürecinde tanıtır fakat doğayla insan arasındaki bu karmaşık alışverişin her zaman başarıyla sonuçlanmadığı gözlenmektedir. Özellikle, kent yaşam tarzına kendini uydurmuş ve eğitim görmüş karakterlerin beklentilerine, Egdon Heath'in sert ve acımasız koşulları olanak tanımaz. Kırsal yaşam, çok karmaşık ilişkilerin yaşandığı, toplum bireylerinin birbirini çok iyi tanıdığı kapalı bir sosyal yaşam tarzının sürdürüldüğü küçük bir evren olarak görülebilir. Kent yaşam biçimi ise insanların mücadele ve rekabet duygularını körükleyen bir ortamdır; kırsal bölgelerden önemli bir farkı da, insanların birbirinden kopuk yaşam biçimleridir. Sözü edilen bu özelliği nedeniyle, kent kültür yapısında yaşayan bireyler, kendi küçük evrenlerinde yaşayarak, diğer insanlarla kısıtlı ilişki sürdürmektedirler. Romanında, kent kültür öğeleri doğrultusunda yetişmiş olan Wildeve'in Eustacia'nın ve Clym'in, köylülerin bazan hayranlık bazan da eleştirilerine hedef olmak şansızlığından kaçamadıkları anlaşılmaktadır. Thomas Hardy'nin "Wessex" diye adlandırdığı kırsal bölge şöyle ortaya çıkmıştır:

Hardy'in romanlarında yer ögesi çok önem taşımaktadır. Yazarın, en güzel romanları, kendi düş ürünü olan "Wessex" bölgesinde geçer. Hardy, "Wessex"i doğduğu İngiltere'nin bir köşesi üzerine düş gücüyle yerleştirmiştir.¹

Genellikle, Hardy'nin kadın kahramanları "Yeni Kadın" modeli olarak

tanıtılırlar. Öyle ki, bu sınıflandırma içine alınan kadın karakterler çoğunlukla eğitim almış, davranış ve sözlerinde kısıtlanmayı hoş görmeyen, erkek bireylerle çeşitli konularda eşit haklara sahip olduklarını düşünen, özgürlük kavramını doyasıya yaşayan bireyler olarak görülürler. Geleneksel kırsal yöre kadınının bu "Yeni Kadın" modeliyle hiçbir ortak özelliği bulunmamaktadır. Yazarın, "The Return of the Native" adlı yapıtında "Yeni Kadın" tiplemesi ve kırsal bölge kadını arasındaki farklılığı açık seçik vurguladığı dikkatlerden kaçmamaktadır. "Yeni Kadın" modeli büyük kentlerin ve gelişen teknolojinin bir ürünüdür. Kırsal yöre kadını, özveri, gurur, aileye olan düşkünlük, dindarlık gibi önemli niteliklerle tanımlanmaktadır. Oysa ki "Yeni Kadın" betimlemesine uyan kadın karakterin salt kendi duygu, düşünce dünyası içinde kimseye danışmadan bencilce bir yaşam sürdürdüğü gözlemlenmektedir:

Cinsellik ve erkeksi niteliklerin, Hardy'nin tutkulu kadının kahramanlarında bir araya gelmesi yeni kadın kişiliğini örnelemektedir.²

Thomas Hardy'nin, "The Return of the Native" adını taşıyan yapıtı, karşı cinslerden olan bireylerin ilişkilerini, hatta birbirini fiziksel ve kişisel anlamda çekip, itmelerini duygusallık ve erotizm öğeleri aracılığıyla okuruna vermektedir. Bu romanda yazar, sevgi ve beraberlik olgularını ele alarak, kadın bireyin bazen çaresiz bazen da özgüvenin itici gücünden destek alarak davranışlarını şekillendirdiğini anlamaktadır. Thomasin ve Eustacia birbirinden kesin bir çizgiyle ayrılırlar. Bu ayrım özellikle; "Yeni Kadın" modliyle, "Geleneksel Kadın" tiplemesinin çatışan nitelikleri üzerinde yoğunlaşmaktadır. Çatışma tam anlamıyla, "Geleneksel Kadın" imajının kırsal yörelerde bile değişim gösterdiğine işaret eder. Ayrıca

çağdaş mentaliteyi benimsemiş, eğitimli erkek bireylerin, "Geleneksel Kadın"ın varlığına hiç sıcak bakmadıkları gözlemlenmektedir. Yaşamını evlenip, anlamlı kılmak isteyen ciddi kadın karakterin yanı sıra, amacı tekdüze yaşama biraz heyecan katmak isteyen, erkekleri güzelliği, gizemiyle peşinden sürükleyen kadın karakterin varlığı, romanda aykırı görüş açılarının bir arada olamayacağı gerçeğine işaret etmektedir:

"The Return of the Native" de bireysel amaçlar evliliği etkilemektedir. İnsan evliliği düşündüğünde aklına muthuluk imajları, bağlılık ve kayıtsız şartsız sevgi gelmektedir.

Evlilikler bireysel ereklelere ulaşmak için yapılmaz. Evlilikler, sadık hayat arkadaşlığı ve yaşam boyu birliktelik demektir.³

Eustacia ve Thomasin, dünyaları, istekleri, yaşamdan beklentileri taban tabana farklı olan iki genç kadın karakter olarak çizilmiştir. Eustacia, gününü gün etme yaşam felsefesiyle ve etrafın düşüncelerini hiç dikkate almaksızın özgürce davranmayı yeğlemektedir. Eustacia'nın beklentilerini, Thomasin'ninkilerle karşılaştırmak iki kadın bireyin benzer kişilik özellikleri olmadığı için mümkün görünmemektedir. Thomasin, "Geleneksel Kadın" örneğinin romandaki temsilcisi olarak tanıtılmaktadır ve onun erkek egemen toplum kurallarını sessizce izlemesi gerekmektedir çünkü Thomasin eğitimsiz, fiziksel çekiciliği dışında fazla belirgin özelliği bulunmayan bir kırsal yöre genç kadını temsil etmektedir. Thomasin'in durumu, kadınların ahlak bağlamında kapalı toplum geleneklerinin önünde savunmasız, çaresiz kaldıklarını kanıtlamaktadır. Ayrıca, kadının 19.yüzyıl

İngiltere'sindeki güçsüz ve çekingen konumu tüm açıklığıyla gözler önüne serilmektedir. Thomasin ve Wildeve'in nikah törenleri belge eksikliği yüzünden ileri bir zamana ertelenmiştir. Oysa, tüm köylülerin dikkat, şüphe ve merak duygularını çeken bu nikah töreninin sade bir şekilde köyden oldukça uzak bir kasabada yapılması planlanmıştır. Egdon Heath köylülerinin gözlerinde, Thomasin aldatılmış bir genç kadındır ayrıca, bu beraberliğin uygun bir birliktelik olarak tanımlanmadığı romanın çeşitli bölümlerinde vurgulanmaktadır. Öncelikle, aradaki yaş farkı, köylülerin dillerinden düşürmedikleri eleştirilerin bir boyutunu göstermektedir. Bu açıklamaya eklenebilecek diğer önemli bir farklılık da, Bay Wildeve'in gerçekte mühendis olduğu halde, Egdon Heath' de bir yolcu hanı işletmekte olduğudur. Oysa, Thomasin bebeksi güzelliğiyle görenleri kendisine hayran bırakmaktadır fakat düşünsel alanda gösterdiği yetersizlik nedeniyle, kent kültürlü bir birey olan Wildeve'i kendi istekleri doğrultusunda yönetemeyeceği gerçeğini Hardy ortaya koymaktadır.

*Thomasin, sevgi için evlenmek konusuna karşı ilgisini yitirmiştir. O, şimdi kendisine destek olacak bir eş aramaktadır. Sevgi kavramının, evliliğe giden bir öge olduğu düşüncesinden çoktan vazgeçmiştir.*⁴

Bilgi ve görgü birikimleriyle, kırsal bölgeye ve insanlara yenilik ve canlılık katması beklenen kentten köye gelen eğitilmiş insanların acaba Egdon Heath'in ve yöre köylülerinin gelişimleri için olumlu bir katkıları olur muydu? sorusu hem umutlu beklentilere, hem de kırsal yörede eğitim görmüş, yetişmiş bireylere ne denli gereksinim duyulduğu gerçeğine dikkat çekmektedir:

Kapı üzerinde bulunan bakımsız bir pirinç levha üzer-

*inde şaşırtıcı bir yazı vardır; "Mühendis, Bay Wildeve". Ondan çok beklentisi olanları düş kırıklığına uğratan Wildeve' in, Budmouth'da mesleğe başlamasının bir amısı olan bu isimlik hala umut veren ama yararsız bir yazıdır.*⁵

Basit bir bürokratik yanlışlığın sonucunu, Wildeve değil de Thomasin kadınlık gururunun çok ciddi yaralanmasıyla ödemek zorunda kalmıştır. Ayrıca, bu genç kız, toplumsal konumu açısından da olumsuz eleştirel davranış ve düşüncelerin odağı olmaktan kaçamaz. Thomasin, halasının geleneksel yargılama biçimiyle karşı karşıya kalır çünkü Wildeve nikahın ertelenmesi konusunda oldukça duyarsız, bencil bir tavır geliştirmiştir. Wildeve'in bu sözü geçen davranış biçimi tam anlamıyla Thomasin'in halasına karşı yapılmış olan tepkisel bir karşı koyuş olarak tanımlanabilir. Ayrıca, dikkat çeken önemli bir nokta da, Thomasin'in kendi hakkını aramayacak kadar geleneksel kurallar çerçevesi içinde düşünüp, davrandığı için suskun ve çekingen kaldığı gözlemlenmektedir. Tüm sözü geçen bu olumsuz kişilik ve çevre özellikleri, Thomasin'in trajik bir kişilik olmasının nedenlerini kanıtlamaktadır. Bu sessiz genç kızın kaderi, onun önceleri delice sevdiği adam olan Wildeve tarafından, olumsuz ve belirsiz bir yöne doğru sürüklenmektedir. Thomasin'in kişisel aldanişını sonlandıracak bir uyanış şimdilik beklenti dışı görünmektedir. Suzette L.Mako'nun "Facets of the Feminine Psyche" adlı yazısında tanımladığı romans kahramanının nitelikleri Thomasin'in çaresiz arayışla hiç örtüşmemektedir:

*Arayış içinde olan genç kız, yeterli bir savaşçı Amazon olur ve daha sonra rahibe veya anne olarak doyuma ulaşır mutluluk bulur.*⁶

Eustacia adlı genç hanım, "The Return of the Native" romanının önemli bir kişisi olup, romantik bir aşk arayışındadır. Genç kız, yaşamını renklendirecek bir sevgi arayışının itici gücüyle hareket etmektedir. Gerçekte, Egdon Heath gibi, dar bir fiziksel ve sosyal çevrede Eustacia'nın yapacağı veya katılacağı fazla toplumsal etkinlik bulunmamaktadır. Kent yaşam biçimini özümsemiş olan Eustacia'nın dikkatini çekecek bir erkeğin, köylüler arasından çıkması oldukça beklenti dışı bir olaydır. Eustacia elinde gelişen teknolojinin ürünü olan dürbünü ve gece yarısı yaktığı gökyüzüne yükselen ateşlerle, Egdon Heath köylülerinin gözünde gizem simgesi olmaktadır. Eustacia'nın Tanrıça kadar güzel ve çekici oluşu da dillerde gezmektedir fakat onun aykırı davranış biçimlerini, dar düşünce ve batıl inanç çerçevesinde sıkışıp, kalmış olan köylüler kuşku ve çekinceyle gözlemledikleri.

Eustacia, gerçek anlamda bir kent kültür yapısı taşımakta ve 19.yüzyıl İngiltere'sindeki "Özgür Kadın" kişiliğine uymaktadır. Thomas Hardy'nin yapıtlarında yer alan kadın karakterlerin çoğu ana ve babasızdır. "Far from the Madding Crowd"da Bathsheba ve bu romanda ise, Eustacia ve Thomas'ın ailenin büyüklerinin koruması altında buldukları anlaşılmaktadır. Kate Fitzgibbon ve Sheana Martin, "Hardy and Androgyny" adlı yazılarında, yazar, Thomas Hardy'nin çizdiği kadın karakterleri şöyle anlatmaktadırlar:

Thomas Hardy romanlarında, Viktorya Dönemi kurallarına ters düşen fikirler ileri sürmüştür. Hardy, Toplumsal değişimin ideallerini oluşturur ve romanlarını, erkek özellikleri taşıyan güçlü, özgür kadın kişilikleri üzerinde yoğunlaştırır.⁷

Eustacia güzel ve çekici olduğunun bilincindedir fakat sağduyu sahibi değildir. Ayrıca, yaptıklarının sonuçlarını öngörecektir bir akıl yürütme yetisinden, yüksek boyutlarda olan bencilliği yüzünden yararlanamadığı anlaşılmaktadır. Eustacia gelip geçici ilişkiler ve sorumluluktan çok uzak birliktelikler yaşamayı istemektedir.

Eustacia'nın bencil kişilik yapısı, onu isteklerini ve düşlerini gerçekleştirmek konusunda güdülemektedir ve bu genç kız yaptığı veya neden olduğu olumsuzlukları ve başkalarına verdiği zararları öngöremeyecek kadar kendi bencilliği içinde kaybolmuştur. Eustacia'nın amacı; yaşamını canlandırıp, düşlediklerini gerçeğe dönüştürmektir o nedenle, bu konuda kendisine kişisel güç ve parasal destek verecek bir erkeğin varlığına ihtiyacı bulunmaktadır. Ancak, güçlü, varlıklı ve kent kültür bilinciyle yetişmiş bir erkek birey yardımıyla, bu tekdüze yaşam biçiminden kurtulabileceğini düşünmektedir.

Eustacia bu tür bir beklenti içine girmiştir ve amacını gerçekleştirmek yolunda cüretkar, sorumsuz adımlar atmaya hazır olduğu anlaşılmaktadır. Thomas'ın ve Eustacia'nın arayış içine girdikleri insanların kişilikleri ve yaşam biçimleri birbirinden oldukça farklıdır. Thomas'ın, yaşamı, çevresindeki insanları, yakınlarını dikkate alarak ciddi düşünce ve davranışlar göstermeye çalışmaktadır. Eustacia ise, güzelliğinden emin olduğu kadar davranışlarının da doğruluğuna kendisini körü körüne inandırmıştır ve onun kırsal yörenin şüpheli, batıl inançlı ve dar dünya görüşlü insanlarının söz ve düşüncelerini dikkate almaksızın pervasızca davrandığı görülmektedir.

Bireysel hesaplarına uyan düşünce ve davranış tarzlarıyla hareket eden Eustacia, kendisi dışında hesap vereceği hiçbir kimse yokmuş gibi özgür, sorumsuzca ve bildiğinden şaşmaz bir tutumla

hem çevreye hem de kendisiyle boy ölçüşebilecek erkeklere meydan okumaktadır. Hoşlandığı erkekleri kendine açık ederken, bu erkeklerin nişanlı veya evli olup olmadıklarını hesaba almak gibi bir etik kaygı duymadığı görölmektedir. Clym'in Egdon Heath'e dönüşü, Eustacia'nın Wildeve'le ilgili planlarını değiştirir çünkü Wildeve'in gönlünü artık fethetmiştir ve yeni arayışlar Eustacia için oldukça çekicidir ayrıca, Wildeve'le ilişkisi devam edecek olursa, onu karısı, Thomasin'le paylaşmak zorunda kalacaktır. Eustacia ile Clym'in arasına girecek herhangi bir kimse şu anda yakın çevrede bulunmamaktadır:

..... Thomasin'in, kuzeni
Clym'e karşı olan gönöl alıcı
alan davranışları yine
Eustacia'nın aklına geldi.

'Bundan önce Wildeve'le evlenmesi gerekirdi! Ah, keşke bilseydim, - keşke bilseydim!'⁸

Mühendis Wildeve, Thomasin'e evlenme sözü vermiş olduğu halde onu oyalamak taraftarıdır. Bu arada, Wildeve gizlice Eustacia'yla gönöl ilişkisini sürdürmektedir. Eustacia, Thomasin'den önce gerçekleri fark eder ve Wildeve'i iki hanımla, aynı anda birliktelik yaşadığı nedeniyle terk eder ama Thomasin'in aldanışı daha uzun süreli olacaktır. Thomasin inatla Wildeve'le evlenmek istediğini çekinmeden halasına açıklar. Wildeve'in Thomasin'i aldatış süreci, Eustacia'nın yeni bir maceraya atılma hazırlığı nedeniyle sona ermektedir. Gerçekte, Wildeve sakınca görmeden ve Thomasin'e karşı sorumluluğunu düşünmeden davranmaktadır fakat Eustacia'nın özgür, söz dinlemez ve sorumsuz kişilik özellikleri Wildeve için bir tehdit oluşurmaktadır. Wildeve, Eustacia'ya karşı tam anlamıyla umutlarını yitirmiştir ve Eustacia'nın etkisinden kendini kurtardığını anlar anlamaz, Thomasin diye anılan, bir genç

kıza evlenmek için söz verdiğini hatırlar:

*Eustacia'nın kim yeni bir tutku uğruna böyle cömert davrandığını anlayabilir?*⁹

Gerçekten Thomasin'in, Wildeve'i büyük bir tutkuyla sevdiğini söylemesinin ne kadar doğru bir iddia olduğu tartışmaya açık bir konudur. Thomasin'in kişiliğinde, 19.yüzyıl kadınının toplumsal konumunun belirleyicisi olan, acımasız ahlak kurallarının etkisi izlenmektedir. Genç kızların davranışlarında çok dikkatli olmaları ve ileriye dönük düşünerek kısa ve sonuçsuz ilişkilerden kaçınmaları konusunda Thomas Hardy dolaylı bir uyarıda bulunmaktadır çünkü bireysel bir aldanış yaşayan genç kız, dar görüşlü toplumsal yapı içinde geleceğe yönelik evlilik şansını büyük ölçüde yitirmektedir. Thomasin'in, tüm bu olumsuzluklarla karşılaşmış olduğu için, akılcı davranışlarda bulunması gerekmektedir. Kısacası, Wildeve'den başka bir erkekle yeni bir ilişkiye girmesi hem sakıncalıdır hem de olası görölmemektedir çünkü Thomasin bir kadın olarak, olumsuz deneyimlerden geçmiş ve toplum tarafından onaylanmayacak işlere adı karışmıştır. Thomasin'in tüm bu sözü geçen olumsuzlukların üstesinden gelebilmesi için, Wildeve'le evlenmekten veya doğup büyüdüğü köyü terk etmekten başka bir çözüm yolu bulunmamaktadır. Maurreen C.Howard, "The Return of the Native Examined" başlıklı yazısında, Thomasin'in bu çaresiz durumu na değinmektedir:

.....başarılı olmak, Thomasin için evlenmek anlamına gelmektedir...¹⁰

Clym, Egdon Heath'e çok büyük umut ve beklentiyle döner. Amaçlarını gerçekleştirmek için, idealist ve özverili bir davranış örneği göstererek Paris'ten ayrılıp, kısır bir yaşam süreceği Egdon Heath'e yerleşir. Hırsları olmayan bu

genç adam, yetiştiği bu yörenin gençlerine yararlı olmayı amaç edinmiştir. Paris gibi canlı bir kent merkezini bırakıp, zamanın durmuş olduğu söylenen bu kırsal bölgeye yerleşmek düşüncesi, Clym'in bir okul açarak gençleri eğitmek istemesi, onun birtakım yüce idealleri olduğunun açık bir kanıtıdır. Eustacia, Wildeve'e karşı kayıtsız kalarak, yeni heyecan arayışlarına girer. Bu arada, Thomasin'le Wildeve'in birliklikleri için hiçbir engel kalmamıştır çünkü Wildeve'in ve Eustacia'nın birlikte olmaları artık olanak dışı görülmektedir. Şimdilik, Wildeve'in elinde olanla yetindiği ve bireysel arayışlarını ileri bir zamana ertelediği anlaşılmaktadır. Joy Guevarra, "Mulan – Inner Reflection" başlıklı yazısında insan tutkularını anlatmaktadır:

Karmaşık, çelişki dolu canlılar olan biz insanların, birçok tutkuları ve aynı anda karşıt tutkuları da yaşama yetenekleri bulunmaktadır. Heyecanlı ve istekli olduğumuz zaman diliminde, ürkek ve dikkatli olabiliriz.¹¹

Clym'in Egdon Heath'e geri dönüşü birçok insan için bir umut kaynağı oluşturmaktadır. Clym'in yalnızca süpürge çalısı biten bu verimsiz topraklarda yaşamını nasıl sürdüreceği konusu köylüleri oldukça kaygılandırmaktadır. Clym insanları sevmekte, onlara değer vermektedir ama kırsal yöre ona göre, tüm bu özverili davranışları ve düşünceleri anlayacak belirli bir olgunluktan yoksundur. Clym'in kendi köylülerinin ufuklarını genişletme düşüncesi, annesi Mrs. Yeobright tarafından pek sıcak karşılanmamaktadır çünkü Clym yönetici olmasına az bir zaman varken, Egdon Heath'e dönerek bu fırsattan yararlanamamıştır. Mrs. Yeobright'ı oğlu Clym'in durumu ve geleceği düşündürmektedir. Clym, kentte kuyumculuk üzerinde çalışmış ve Paris kültürünün

önemli bir parçası olma gururunu yaşamıştır. Annesinin kaygısını tırmandıran bir diğer konu da, Clym'in babası gibi işlerinde sebatsız oluşudur. Madeci bir dünya görüşüne, hizmet etmekten bakan Clym'in ideallerini gerçekleştirmek amacıyla Egdon Heath'deki yalın, gösterişsiz bir yaşam tarzının özlemine duymakta olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, F.B. Pinion'da, Clym'in idealizmi konusunda eleştirel bir görüş getirmektedir:

'Kendi işimden nefret ediyorum ve ölmeden önce kayda değer bir iş yapmak istiyorum – cahil ve yok-sullara, hiç kimsenin yapmayacağını; onlara öğretmen olup, öğretmeyi istiyorum.'

.....

'.....Yoksul insanlara öğretmen olacağını söylüyorsun. Düşlerin, senin perişan olmana neden olacak, Clym'. diyerek, annesi sözlerini bitirir.¹²

Böyle bir idealizm henüz olgunluğa ulaşmamıştır. Clym'in, genellikle insanların çoğunun bilgilenme ve kültürden daha fazla parasal güce önem verdiklerini öğrenmesi gerekmektedir.¹³

Köylülerin, biraz temkinli biraz da yabancılara karşı uzlaşmaz ve şüpheli davranışları, diğer taraftan Eustacia'nın da kendini toplumdan uzak tutuşu nedeniyle, kırsal yöre insanları batıl inançları ve çok kısıtlı dünya görüşleriyle Eustacia'yı bir cadı olarak görmektedir:

Eustacia, büyücü değildir fakat erkekleri cezbetme yeteneği, etrafındaki kadınların ona açıkça düşman olmalarına neden olur.¹⁴

Eustacia kırsal yöre kültür değerlerine oldukça yabancıdır bu yüzden ilişki kurabildiği tek kişi mühendis Wildeve'dir. Ama bu yakınlık, arkadaşlık sınırlarını aşarak, Eustacia'nın kadınsı oyunlarıyla Wildeve'i kendine çekebilme çabalarına dönüşmüştür. Görünen gerçek, Eustacia'nın bir aldanış içine girdiğidir. Wildeve iki genç kız tarafından beğenilmenin mutluluğunu yaşamakta ve zarar görmemek için ne Thomasın ne de Eustacia'ya açık olmak cesaretini gösterememektedir. İki genç bayanın düşlerini süsleyen Wildeve, Mrs. Yeobright'in direnişi karşısında, Thomasın'le evlenmek zorunda kalmıştır. Bu arada, aldanışın büyük üzüntüsünü yaşamak Eustacia'nın payına düşmüş gibi görünmekle birlikte, Eustacia, Kınacı'nın aracılığıyla Wildeve'e, kendisinin aynı anda iki genç kızla ilişkisi olduğunu öğrendiğini, bu yüzden böyle bir aldanışa daha fazla dayanamayacağını bir mektupla şöyle aktarmaktadır:

.....dostluğumuzun bitmesi gerektiği inancımı taşıyamıyayım. Bana iki yıl boyunca sadık olmuş olsaydın, beni kalpsizlikle suçlamak için geçerli nedenlerin olurdu ama beni terk ettiğin zaman içinde, neler çektiğimi sakın bir şekilde düşünenecek olur-san, hiçbir şey yapmadan, karışmadan senin bir başkasına kur yapmana dayandım...¹⁵

Kaptan Vye'in kuyusuna düşen bir kova nedeniyle, Eustacia ve Clym temsil sonrası tekrar bir araya gelirler. Clym, Eustacia'nın güzelliği karşısında şaşkınlıkla karışık bir hayranlık duygusu yaşar. Mrs. Yeobright, oğunun büyülenmesi karşısında tepkiye geçer ve Clym'i bir aldanışla karşı karşıya kalmaması için uyardığı fakat Clym annesinin sözlerini dikkate alamayacak kadar Eustacia'nın güzelliğinden etkilenmiştir. Mrs.Yeobright oldukça

kaygılıdır hatta Clym'in, Eustacia yüzünden Egdon Heath'de kalmak istediğini bile iddia eder. Clym, annesinin sözlerini ciddiye alamayacak kadar Eustacia'nın etki alanı içine girmiştir. Bu sözü geçen durum, Clym ve Mrs.Yeobright'in arasındaki ilişkinin bozulmasına neden olur. Mrs.Yeobright, oğlu Clym'in bir aldanış yaşayabileceğini düşünerek endişe duymaktadır:

*Clym, bu durum beni kaygılandırıyor, burada yaşamını harcıyorsun ve bunu sadece Eustacia için yapıyorsun. Eğer o kadın olmasaydı, sen bu eğitim işi konusunda asla umut taşımazdın.*¹⁶

Dale Kramer, Hardy'nin erkek karakterlerinin eksik yönlerine şöyle dikkat çekmektedir:

*Wildeve, Troy, Clym gibi karakterler önlerinde bulunanı hep küçümseyecek içsel güce sahiptir ve seçenek üretemezler çünkü anlaşıldığı gibi, düş güçleri gerçek dışı birtakım şeylerle doludur.*¹⁷

Mrs.Yeobright'in oğlu Clym'le ilgili kaygıları, yeğeni Thomasın'i cansiperane korumaya çalışıp, çabalarının sonuçsuz kaldığı anları okurlara anımsatmaktadır. Mrs. Yeobright'in bu sessiz mücadelesi irdelenecek olursa, göz önüne şöyle bir tablo çıkmaktadır; Mrs.Yeobright'in kırsal yöre kültür öğelerinin korunması ve devam etmesi uğruna bireysel bir çaba gösterdiği gözlemlenmektedir. Mrs.Yeobright, kent kültür değerlerine hiç güvenmemekte, yabancı olduğu bir toplumsal yapıyı ve ürünlerini kaygıyla izlemektedir fakat ne Thomasın'i ne de Clym'i etkileyebilecek beyinsel güce sahip değildir. Thomas Hardy'nin vurgulamak istediği düşünce şöyle açıklanabilir; gençlerin doğasında bulunan yenilik ve değişik-

likleri kolay kabul edip, uygulama özellikleri, onların büyüklerin öğütlerini göz ardı ederek, zaman zaman yanlışlar, düş kırıklıkları yaşamalarına yol açmak-tadır. Bu tür cesur deneyimlere uzaktan bakan genç bireylerin, yaşam sürecinde kendilerini olumsuzluklara karşı korumaları zor olacaktır. Acaba Thomasin ve Clym yaşama karşı güçlenebilecekler mi? Yoksa, aldanış ve düş kırıklığı onlara her zaman mı eşlik edecektir? Israel Rosenfield, "Freud's 'Megalo-mania'" adlı yapıtında, aldanış konusuna dikkatleri çekmektedir.

*Bireyin kendini aldatışı, toplumun yapısında vardır ama yalnızca biçim değiştirmiştir - eğer aldanış var olmasaydı, bildiğimiz toplum olmazdı...*¹⁸

Thomasin ve Clym'in doğalarında bulunan güzel nitelikler, evlenip, bir yuva kurmak ve sevdikleriyle yaşam boyu bu mutlu birlikteliği başarıyla sürdürmeye olanak sunmaktadır. Aynı tutku ve duyguları biraz daha arzulu yaşamak isteyen diğer iki kişi de Eustacia ve Wildeve'dir. Bu iki bireyin beklenti ve isteklerinin sınır tanımaz, cesurca olduğu görülmektedir. Ayrıca, ileriye yönelik olan bu planların, Eustacia ve Wildeve tarafından gerçekleştirilmesi kaçınılmaz düşler olarak her zaman gündeme gelmektedir. Eustacia ve Wildeve'in Egdon Heath'deki yaşamları tekdüze olup, büyük bir muzsuzluk kaynağıdır. Bu iki yetişkin birey, sanki yelkenleri fora edilmiş, bilinmeyen yöre ve maceralara doğru yola çıkmak için uygun yönde esecek rüzgarların gelmesini bekleyen gemilere benzemektedirler. Şanslarını, her olumsuzluğa veya kısıtlamaya karşın zorlayacakları duygusu, romanda egemenlik kazanmıştır. Robert Evans, "The Other Eustacia" başlıklı yazısında, Eustacia'ya eleştiri oklarını yönlendirmektedir:

*Evans, Eustacia'yı Thomasin'in durumunu düşünmeden, Wildeve'i baştan çıkartmaya çalıştığı için eleştirir!*¹⁹

Clym'in, Eustacia'nın tarifi zor güzelliği karşısındaki büyülenişi, ondaki sevginin tomurcuklarını yeşertir. Clym, annesi Mrs. Yeobright'in öğütlerini dikkate alamayacak kadar Eustacia'nın etki alanının içine girmiştir. Kısaca, Clym annesinin ısrar ve eleştirilerine karşın Eustacia'yla birlikte olabilmek uğruna, en yakınlarının uyarılarına bile kendini kapatmıştır. Aşağıda verilen Eustacia ve Clym arasında geçen söyleşi, Eustacia'nın ne kadar uçarı ruhlu bir kadın olduğuna işaret etmektedir.

'Şimdi bana Paris'ten söz et. Yeryüzünde Paris'e benzer başka bir yer var mıdır?

'Orası çok güzeldir ama sen benim olur musun?

*'Yeryüzünde ben kimseye ait olmayacağım, bu sözler senin için yeterli mi?'*²⁰

Eustacia'nın beyni, ruhu hep değişiklik ve canlılık arayışındadır. Tüm bu beklentilerini ona ancak, kent kültür bilinci içinde yoğrulmuş olan erkek bireylerin sunabileceklerini Eustacia çok iyi bilmektedir. Clym, Eustacia'nın kişisel isteklerini gerçekleştirmek için hırslı olduğunu sezer ayrıca, bu genç ve güzel bayanın lükse olan düşkünlüğünü de fark eder. Clym, Eustacia'dan çok farklı bir kişilik yapısına sahip olduğu gerçeğiyle yüz yüze gelir. Gelecekteki beklentilerinin çok az birbiriyle örtüştüğünü Clym anlamıştır. Eustacia, Clym'i dolaylı bir yöntem kullanarak, etkileme çabası göstermektedir:

'Beni yanlış anlama Clym. Paris'i sevmem gerekmesine rağmen, seni yalnızca sen ol-

duğun için seviyorum. Ama, hiç senin olmamaktansa, burada seninle keşiş yaşamı sürdürmeyi tercih ederim.'²¹

Eustacia, özgür kadın imajıyla örtüşen davranışlarını sürdürmektedir. Anlaşılacağı gibi, Clym, Eustacia'ya taparcasına bağlanmıştı fakat Eustacia'nın sözlerine kulak verilecek olursa, sanki Eustacia'nın Clym'i ileriye dönük birtakım olumsuzluklara hazırlar gibi düşünüp, planlayıp ona uyarılarda bulunduğu anlaşılmaktadır. Tüm bu stratejiler dikkate alınırsa, Eustacia'nın düşüncelerinin altında, bir kişisel plan olduğu gözlemlenmektedir. Clym'e söylediği güzel sözcükler gerçek anlamda kendi beklentilerini gerçekleştirmeye yönelik, hiç samimiyet taşımayan konuşmalardır. Aslında, Clym'de bu ilişkide bazı aksaklıklar ve birtakım gariplikler olduğunu sezilmektedir fakat gerçek sorunun nereden kaynaklandığını çözememekte ve bireysel aldanışını farkında olmadan sürdürmektedir:

*Fransa'nın başkentine dönmeyi Eustacia'nın şart koşmamasına rağmen, evlilik gerçekleşirse Paris'e gitmeyi gizliden gizliye arzu ettiği anlaşılıyordu. Bu düşünce, Clym'in neşesini kaşırıyor-du. Bunlara ek olarak da, Clym'in annesiyle arası gün geçtikçe açılıyordu.*²²

Mrs.Yeobright, yeğeni Thomasın'ın Wildeve'le birlikteliğine ve oğlu Clym'in Eustacia'yla olacak evliliğine de itiraz etmiştir. Bu yüzden, Thomasın eleştirel yerel eğilim ve görüşler karşısında büyük düş kırıklığı yaşamıştır. Thomasın köylü bir kız olmasına karşın, büyük çabalar sonunda Wildeve gibi maceracı bir adamla, halasının tüm engellemelerine, eleştirilerine kulak asmayarak evlenmiştir. Öyle anlaşılmaktadır ki, Clym'de annesinin direnişi karşısında yumuşama göstermeyecektir. Mrs. Yeobright, kırsal yörelerin alışılması,

kabul görmüş geleneklerinden hareket ederek, çağdaş gelişim ve değişim öğelerine kulak vermemektedir; Eustacia'nın Clym'e iyi bir eş olamayacağı önseziyle davranmaktadır. Bunca zaman iyi ve kötü günler görmüş, geçirmiş olan sağduyu sahibi Mrs.Yeobright acaba büyük bir kıskançlık duygusuyla davranarak, Clym'i bu şekilde kaybetmeyeceğini mi düşünmektedir? Yoksa, Mrs.Yeobright'ı aldanıyor sananlar, onun geleceği apaçık gördüğu düşüncesini kabul etmekten mi korkmaktadır? Büyük bir aldanışa kendini kaptırmış olduğu bilinen Clym, sevdiği Eustacia'yı bir boyuttan görmenin eksikliğini fark edemeyecek kadar kendi duygu dünyasına teslim olmuştur:

Clym, 'Anne,' diye seslendi. 'Ne yaparsan yap, sen her zaman benim için değerli olduğumu bilirsin. Fakat dile getirmeye hakkım olan bir şey var; bu yaşta, benim için en iyi olanı bilecek kadar büyümiş olduğumdur.'

.....

*Mrs.Yeobright, En iyi mi?, bu tür içe yaramaz, fiziksel çekiciliği olan bir kadın için gelecekle ilgili planlarını bozman çok mu iyidir?*²³

Eustacia'nın, Clym'le evleneceği haberini alan Wildeve bir süre mutsuzluk yaşar. Bu durum, Wildeve'in, Thomasın'le evli olduğu halde hala bir arayış ve beklenti içinde bulunduğunun kanıtıdır. Wildeve evli olmasına rağmen heyecan arayışı hala sürmektedir çünkü Eustacia onu reddetmiş, hatta aşağlamıştır. Wildeve'in, Eustacia'dan tam anlamıyla vazgeçip, vazgeçmediği sorusu okurun zihnini meşgul etmektedir. Aşağıda verilen alıntı Wildeve'in arayışına ışık tutmaktadır.

Zora özlem duymak, yakında olan için bıkkınlık, uzakta

*bulunan için ise sevgi beslemek, yanı başındaki için de sevgisizlik; işte tüm bunlar Wildeve'in her zaman doğasında var olanlardı.*²⁴

Bu arada, Wildeve'in evlilik yaşamının onun arayış ve beklentilerini karşılayıp, karşılamadığı sorusuna çözüm getirmek için "Hardy's Fatalistic View of Life As Shown Through The Return of the Native," adlı yazıda geçen önemli bir bilgiyi aktarmak yararlı olacaktır:

*Wildeve, Thomasin'le evlendikten sonra da Eustacia, Wildeve'le ilişkisini koparmaz...*²⁵

Yukarıda geçen alıntının ışığı altında, Mrs.Yeobright'in önsezilerinin doğru ve haklı olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu deneyimli, yaşlı kadın Wildeve ve Eustacia'ya karşı hala önyargılarını muhafaza etmektedir. Mrs. Yeobright'in, Wildeve'e karşı duyduğu güvensizlik duygusu gerçek anlamda kanıtlanmakta ve Wildeve'in Thomasin'i hiçe saydığı, büyük olasılıkla salt parası için onunla evlendiği düşüncesi ön plana çıkmaktadır. Görüleceği gibi, Mrs. Yeobright'in, Wildeve hakkındaki olumsuz önsezilerinin yavaş yavaş doğrulanması, bu kez Mrs. Yeobright'in öfkesini kontrol edemeyerek, Eustacia'yı yersiz suçlaması, ilişkilerin tam anlamıyla düğümlenmesine neden olmaktadır:

'Thomasin'in kocasından bir armağan aldın mı?'

.....

'Bay Wildeve'den para mı? Hayır asla!

Bununla neyi kastediyorsunuz, Bayan?'

.....

*'Ama, niçin benim ve Wildeve'in arasında bir şey olduğunu düşünüyoruz?'*²⁶

Clym, Eustacia ile olan evliliğinde mutluluk bulamaz, üstelik annesinin kırgınlığı ve Eustacia'yı asla onaylamaması Clym'in sıkıntılarını arttırmaktadır. Bu arada Clym'in göz yorgunluğu onun elini kolunu bağlayacak olan göz rahatsızlığına neden olur. Tam projelerini gerçekleştirme aşamasındayken, bu ciddi sağlık sorunu Clym'i yapacaklarından alıkoyar. Clym, Egdon Heath'deki yaşamını artık çalı biçme ve toplama işçisi olarak sürdürmeye hazırlanmaktadır.

Sözü geçen bu olumsuz durum, Eustacia'nın kabulleneceği, anlayışla karşılayacağı bir şanssızlık olmaktan çok uzaktır. Clym'in dedelerinin yaptığı çalı toplamayı kendine iş olarak seçmesi, Eustacia'nın, Egdon Heath'de hiçbir beklentisi ve uğraşı olmaması nedeniyle içinde duyduğu hırs ve öfkenin ortaya çıkmasına neden olur. Böylece, Eustacia içinde duyduğu mutsuzluğun sesini bir arayış içine girerek susturmayaya çalışır. Philip V.Allingham, "Defending Hardy's Classical Symbolism to Describe Eustacia Vye" başlıklı yazısında, Eustacia'nın acısının nedenine işaret etmektedir:

*Eustacia'nın acı çekmesi; ne Hz.İsa gibi kişisel bir fedakarlık ne de haksız kuralların çiğnenmesi yüzündendir, Eustacia'nın çevreye uymak istememesi ve kendi sosyal düzeyine uygun olmayan bir evliliği kabul etmesinin bir sonucudur.*²⁷

Köy meydanında yapılan bir dans gösterisine katılan Eustacia, kendisi gibi arayış içinde olan bir erkek bireyle, Wildeve'le karşılaşp, izleyenleri hayran bırakan bir dans gösterisi sergileme cüretini gösterir. Mrs.Yeobright'in ön-

sezilerinin birer birer doğrulanması ve Thomasin'le Clym'in aynı kader çizgisini paylaşıp, eşlerince aldatıl-maları, bu sağduyulu, deneyimli, yaşlı kadının öne sürdüğü iddiaları doğrulamaktadır. Joy Guevarra, "Mulan - Inner Reflection" adlı psikolojik araştırma yazısında ihaneti şöyle anlatır:

şeffaflık, çok cesur bir atlımdır çünkü büyük acıya neden olur.

.....

Çok fazla ihanet mevcuttur çünkü insanlar dürüst değillerdir; gerçekte oldukları gibi dış dünyaya kendilerini göstermezler.²⁸

Eustacia, kocası Clym'in annesiyle görüşmesine pek sıcak bakmaktadır. Bu arada, Eustacia'yla, Clym'in araları dikkat çekecek kadar açılmıştır çünkü her ikisi de evlilik kurumunda beklentilerine cevap bulamamıştır. Yani, hem Eustacia hem de Clym kısa süren bir aldanış yaşayarak, birbirlerini fazla tanımadan, tutku ve beklentilerin itici gücüyle hareket ederek evlenmişlerdir. Mrs. Yeobright aslında bu evliliğe tamamen karşıdır fakat oğlunu kendinden soğutmamak için öfkesini kontrol etmeye çaba gösterir. Eustacia, Clym'e karşı saygısını yitirmiş, önceki aldanışından bir an önce kurtulup, başının çaresine bakmak amaçlı arayışlarını hızlandırmıştır. Heather Dugan ve Thomas Valeo, 'The Passionate Heroine' başlıklı ortak çalışmalarında, Eustacia'nın kişiliğini etkileyici bir tarzda vermektedirler:

Eustacia, tıpkı fundalık gibi islah edilemez, karanlık ve vahşidir.²⁹

Eustacia'nın kocası ile paylaştığı ortak bir şey hemen hemen hiç kalmamıştır. Wildeve Eustacia'nın en güven-diği sırdaşı olmuştur ve Eustacia, eşiyle paylaşamadıklarını Thomasin'in kocası

Wildeve'e anlatmakta hiçbir çekince görmemektedir. Clym, çalı biçme işine iyice ısınmıştır fakat eve dönüşlerinde yorgunluğun etkisiyle hemen ateşin önüne kıvrılıp uykuya dalmaktadır. Wildeve, Eustacia'yı görmek için hep bu zamanı kollamaktadır çünkü Eustacia hiçbir kaygı, şüphe ve kişisel sorgulama sorumluluğu duymadan, Wildeve'i arka kapıdan içeri olma cüretini göstermektedir. Wildeve, evli bir hanım olan Eustacia'dan o kadar cesaret almıştır ki ondan vazgeçmek gibi bir düşünce taşımadığı anlaşılmaktadır. Wildeve'in aşağıda geçen sözleri, onun aklından geçenleri anlamak için irde-lenmeye değer görülmektedir:

'Clym, hayatta yoksulluğun ne demek olduğunu ve kişisel bir felaketle yaşamının anlamını bilebilir ama sevdiği kadını kaybetmenin ne demek olduğunu bilemez.'³⁰

Acaba Clym annesinin ölümüne sebep olan kişinin karısı Eustacia olduğunu bilse ne olurdu? sorusu okurun belleğinden hiç çıkmamaktadır. Clym, annesine karşı evlat olmanın gereklerini yerine getirememiş olduğunu anlar ve yüreğinin sızısını dindirmekte zorlandığı gözlenir. Mrs. Yeobright'a komşuları bile, oğlundan daha sevecen ve sıcak ilgilerini esirgmeden davranmışlardır. Eustacia, Mrs. Yeobright'ın fundalıkta ani ölümü üzerine büyük bir kaygıya kapılmıştır çünkü Clym, annesine evlerinin kapısının eşi tarafından açılmadığı gerçeğini ve yaşlı kadının evine dönüş yaparken yolda öldüğünü yöre köylülerden kolayca öğrenebilir. Bu nedenler yüzünden, Eustacia'nın kafası çok karışmıştır ve Clym'in öfkesinden kurtulmak için elinden geleni yapmaya hazırdır:

'Sabır taşı olan kişinin öfkesinden kendinizi sakının' sözleri, her geçen gün Clym'i izlerken, Eustacia'nın kulaklarında çınlamaktadır.³¹

Thomas Hardy, "The Return of the Native" romanında, kişiler arasında kopuk olan iletişimi sağlamak amacıyla çocuk, saf köylüler ve Thomasin'i çok isteyip alamamış olan Kınacı, Diggory Venn gibi araçları görevlendirmiştir. Bu kişiler yardımıyla, okurların bildiği fakat roman içinde yer alan bazı karakterlerin habersiz oldukları önemli konularda, yukarıda sözü geçen bireylerin tamamlayıcı veya açıklayıcı bilgilerine başvurularak bir çeşit tiyatro ironisi kullanıldığı anlaşılmaktadır. Susan Nunsuch'un oğlu olan küçük Johnny, Clym'in annesinin onun kapısını çaldığını, Eustacia'nın ise pencereden bakıp, yaşlı kadını gördüğünü ve Wildeve'in de arka kapıdan Eustacia'yı görmeye geldiğini ayrıntılara dikkat ederek anlatınca Clym olanı biteni algılamıştır. Clym'in artık büyük bir kişisel aldanıştan uyanıp, Eustacia'ya uygun bir tepki vermesi beklenmektedir.

Karşılıklı hesaplaşma sürecinde, Eustacia'nın kendini hiç kusurlu görmediği çünkü beklentilerinin hiçbirinin karşılanmadığını iddia etmesi üzerine, Eustacia'nın maddeci ve bencil kişilik yapısı bir kez daha gözler önüne serilir. İddialarına ek olarak, Eustacia, Clym'le olan evliliğin ona hiçbir yarar sağlamadığını söyleyerek, eleştiri oklarını Clym'e yöneltir. Bu durumda, Eustacia'nın kendi çıkarları dışında hiç kimseye değer vermediğinin güzel bir kanıtıdır:

*'Clym, sen beni aldattın – sözcüklerle değil ama sözcüklerden daha az belirgin olarak fark edilen fiziksel görünüşüyle beni kandırdım.'*³²

Dikkati çeken önemli bir nokta da, Eustacia'nın suçunu üstlenmemek uğruna değişik yöntemler izlemesidir. Beraber olduğu erkeğin ismini söylememek için Clym'le yaptığı tartışmanın yönünü kendi çıkarları doğrul-

tusunda yönlendirmektedir. Clym'i suçlayıp, küçük düşürerek, kendi üstünlüğünü bir kez daha Clym'e kanıtlamak istemektedir. Ayrıca, kendisini acındırarak, Clym'in acıma duygularını harekete geçirmeye çalıştığı gözlemlenir.

Thomasin ise, Wildeve'in mace-racı kişilik yapısının evlenir evlenmez sona ereceği düşüncesiyle kendini avutmaktadır. Clym içeride uyuduğu sırada, Eustacia'nın arka kapıdan uğurladığı kişinin Wildeve olabileceği konusunda aklına şüphe bile düşmemektedir. Alfred R.Mere, bireyin kendini aldatmasının nedenini şöyle açıklamaktadır:

*Genellikle, kişilerin kendilerini aldatma durumlarında; bireyler gerçek olmasını istedikleri şeylere inanarak kendilerini aldatırlar.'*³³

Kendini aldatış temasıyla ilgili olarak, dikkatleri çeken bir diğer karakterde Clym'dir. Clym, hala Eustacia'yı sevmektedir ve onu affetmeye hazırdır. Clym'in göz problemi onu görüş alanını büyük ölçüde daraltmıştır gerçekte, T.Hardy Clym'in etrafında olup bitenleri algılayamamasını böyle bir simgesel anlamda yansıtmaktadır. Clym, Thomasin'nin olumlu etkisiyle, Eustacia'yı geri çağırır. Clym'in bu geri adımı onun ironideki "aldatılan" olarak görülmesini pekiştirmektedir. Hardy, kadın ve erkek arasındaki ilişkileri yasalarla kısıtlamanın insan doğasına aykırı olacağına işaret eder:

*Hardy, iki cins arasındaki ilişkilerin hep karmaşık olduğuna ve cinsel birliktelikleri yasalara bağlamanın temel ve ilkel çekiciliği gözardı ettiğine değinir.'*³⁴

Thomas Hardy, umut ve umutsuzluk duygularını birbirine çok yakın olarak göstermektedir o nedenle, roman karakterlerinin sevinç ve hüznü birlikte

yaşadığı gözlemlenmektedir. Yazara göre, bu sözü geçen duygular iç içe girmiştir ve ayrı olarak düşünülmezler. Thomasın kızının doğumuyla sevinç duyarken, kocası Wildeve'i kaybetme korkusunu yüreğinin derinliğinde duymaktadır. Clym ise, annesinin ölümü üzerine bunalıma girer, bu felaketin ardından karısı Eustacia evi terk eder. Tüm bu sıkıntılar yüzünden ruhsal bir sarsıntı geçiriyorken, Thomasın'ın bebeğinin doğum haberiyle mutlu olur.

Eustacia ve Wildeve'in duygusal bağlamda doyum arayışları ve Egdon Heath'den kaçmak, uzaklaşmak ve bireysel tutkularını dolu dolu yaşamak uğruna etraflarında bulunan yakınlarına bencilce acı çektirmekten hiç sıkıntı duymadıkları görülmektedir. İki yetişkin birey olan Eustacia ve Wildeve, yaşamın kendilerine sunduklarından daha fazlasını hak ettiklerini düşünmektedirler. Michele Toomey, "Learning How To Be True To Our Emotions Without Being Abusive With Them" başlıklı yazısında tutkuların olumsuz etkilerine de dikkat çekmektedir. Ayrıca Avrom Fleishman'da Eustacia'nın Egdon Heath'le hiç bütünleşemediğine parmak basmaktadır:

*Tutkular olumsuz yönde, zarar vermek ve baskı yapmak amaçlarıyla da kullanılabilir.*³⁵

*Egdon Heath'le bütünleşemedeki isteksizliği en göze çarpan kişi Eustacia'dır. Diğer karakterler ise Egdon Heath'le özdeşleşmekten, kayıtsızlığa kadar uzanan değişken tutumlar sergilerler.*³⁶

Eustacia, Wildeve'i, Clym'i sevdiği kadar sevmez ama Wildeve'in parasıyla düşlerini gerçekleştirmeyi planlamaktadır. Bu arada, Clym'e geri dönerse neler olabileceğini tahmin etmektedir. Clym'in Egdon Heath'ten hiçbir yere kıvıldamayacağı artık kesinleşmiş-

tir. Eustacia, tüm düşlerini ve tutkularını gerçeğe dönüştürmek için yeni bir takım çareler arama uğraşını sürdürür. Bu tutkuları bitmeyen hırslı kadın, onu kimin kurtaracağı konusunda çelişkiler yaşamaktadır. Eustacia deneyimsiz fakat kadınsı ve macerasever kişiliğinin itici gücüyle yaşamına renk getirme arayışındadır fakat bu tür bir arayışın faturasının çok ağır olabileceğini iş işten geçtikten sonra fark ettiği anlaşılmaktadır. Aslında onurlu bir kadın olan Eustacia, hırçın, doyumsuz, özgür ve hafifmeşrep olmak gibi baskın özellikleri yüzünden, yaşama başkalarının bakış açısından bakıp, diğer insanların duygu ve düşüncelerine anlayış, saygı göstermek yerine, bencil davranışlar sergileyerek etrafındaki insanları şaşırtmaktadır. Philip V.Allingham, Eustacia'nın kişiliği konusunda aşağıda verilen ilginç açıklamayı yapar:

*Eustacia ne bir erkeğin ne de verimsiz Heath'in erkek evreninin kendisine hükmetmesine izin vermeyecektir.*³⁷

Eustacia'nın fark ettiği önemli bir durum, Clym'in geleceğe yönelik arayış ve beklentilerinin, kendisinin arayış sınırlarının çok gerisinde kaldığıdır. Eustacia gibi beklentisi yüksek olan bir kadın için, Clym'in ona sunacağı çekici hiçbir şey yoktur. Dale Kramer, "Critical Essays on Thomas Hardy," başlıklı yapıtında Eustacia'nın umutsuzluğunu ve sabırsızlığını şöyle anlatmaktadır:

*Paris'le ilgili gelecek yaşam ve mutluluk umutları azalmıca, Eustacia, tıpkı kendi kum saatindeki kayıp giden kum tanecikleri gibi zamanın tükendiğini düşünür.*³⁸

Eustacia kendini aldatmanın çekiciliğine kapılarak, bireysel amaçlarını gerçekleştirmek için zorlu bir uğraş verir. Evlilik kurumunun saygınlığı konusunda özensiz olduğu ve erkekleri kişi-

sel beklentilerini gerçekleştirme amacıyla kullandığı gözden kaçmamaktadır. Ayrıca, çevresindeki insanları da hiç önemsememektedir. Eustacia'nın kendi istek ve beklentileri dışında, hiç kimseye acıma, yardım etme, dert dinleme gibi insancıl özellikleri kullanarak yaklaşmadığı bilinmektedir. Clym, Mrs Yeobright ve Thomasin gibi kent kültürün yabancıları olan, insancıl ve temiz duygular taşıyan bu üçlü, Eustacia'nın temsil ettiği kent kültür yapısının olumsuz etkilerine karşı kendilerini koruyamazlar. Kırsal yörenin kültür değerleriyle yetişmiş bireylerin aldatılmaya çok açık oldukları ve kendilerini bu tür aşırı bencil bireylere karşı korumak için gerekli toplumsal, ruhsal ve kültürel donanımlarının bulunmadığı görülmektedir.

Eustacia'nın çeşitli değer yargıları kendi yaşıtı olan Thomasin'le karşılaşılacak olursa ve Thomasin'in masumiyet simgesi olduğu ve arkadaşlık kurduğu Wildeve'den başkasıyla evlenmeyeceği düşünülürse, bu iki genç kızın birbirinden yalnız kişilik olarak değil, yetiştirilme özellikleri bakımından da oldukça farklı oldukları anlaşılır. Eustacia'nın iki yüzlü, dürüstlükten uzak, cinselliği ön plana çıkartan bireysel düşünce ve davranış biçimleri, 19.yüzyıl kırsal bölge insanının kültür öğeleriyle hiçbir şekilde örtüşmemektedir. Rosemarie Morgan, "Women and Sexuality In The Novels of Thomas Hardy" adlı yapıtında, Thomasin ve Eustacia'yı şu şekilde tanımlamaktadır.

Thomasin, söz dinleyen, boyun eğen, sabırlı örnek bir eş rolündeyken, Eustacia, gizli bir isyankarlıkla yanıp tutuşmaktadır.³⁹

Eustacia'nın dedesi, Kaptan Vye' in bu isyankar genç kıza nasıl çekidüzen verileceği konusuna hiç özen göstermediği bilinmektedir. Oysa, Mrs.

Yeobright, Thomasin'in eğitimi konusunda zaman zaman sert önlemler bile almıştır fakat yine de Thomasin'in Wildeve'le evlenmesini engelleyememiştir. Eduardo Giannetti, "Lies We Live By: The Art of Self Deception," adını taşıyan yazısında kendini aldatma konusunda şöyle demektedir:

Bireyin kendini aldatışında mutluk vardır. Yozlaşmış, ölümcül yapımız konusunda düşüncemizi yoğunlaştırmamız, çok kötü bir durumdur.⁴⁰

"The Return of the Native" romanında en büyük aldanışa Clym ve annesi Mrs.Yeobright düşmüştür. Onların aldanışlarının temel nedeni, yaşamı kendi dar perspektiflerinden ele alışları ve çeşitli insan kişilik yapılarına yabancı olmalarıdır. Clym ve Mrs.Yeobright'in aldanışları ve arayışlarının farklı olması nedeniyle ayrı ayrı ele alınmalıdır. Yıllarca, Paris gibi değişik eğlence ve yaşam biçimlerinin bir arada olduğu canlı bir kentte yaşayan Clym, lüks, sefahat, macera gibi tutkulu düşleri olan Eustacia'ya Paris'te değil de, gelişmişlikten uzak kalmış Egdon Heath gibi uçsuz bucaksız fundalıkla kaplı bir yörede rastlama şanssızlığını yaşar. Ironik olan bir durum ise; Eustacia'nın böyle bir dar çevrede bireysel önemini hem kendisinin hem de yöre köylülerinin oldukça abarttığıdır. Bu durum, zaten kişisel olgunluğu olmayan bir genç kız için yalnızlık ve felaket getirmektedir. Clym, Eustacia'nın fiziksel çekiciliği karşısında sanki büyülenmiştir ve annesinin Eustacia'nın kendisine iyi bir eş olamayacağı konusundaki uyarılarına hiç önem vermemektedir. Mrs. Yeobright'in düşlerini süsleyen gelin modeli, yeğeni Thomasin'in özelliklerini taşımaktadır. Oysa, Mrs. Yeobright'in bu arayışı ve beklentisi sadece bir aldanışla sonuçlanır çünkü Paris'ten dönen Clym değişmiştir ve

annesi, Clym'in böyle doğal bir değişim geçireceğini n-görememenin sonucu olan aldanış duygusunu yaşamak zorunda kalır. Clym, erkekçe duygularının baskınlığı, annesi Mrs.Yeobright ise, temiz duyguları ve bilgece deneyimlerinin etkisiyle beklenmeyen farklı aldanış süreçlerinden geçerler.

Clym'in huzurlu bir yaşam beklentisi içinde oluşu, Eustacia'nın yaşamına girmesiyle altüst olmaktadır. Aslında, Eustacia'da beklentilerine hiç karşılık alamamış ve çözüm bulmak amacıyla düşüncesizce yeni arayışlar içine girmiştir. İnsanları kendi amaç ve beklentileri uğruna kullanan Eustacia, içinde hiç sönmeyen tutku alevlerini, simgesel anlamda kendi yaşamına son vererek, kuyuda söndürmeye kadar ileri gider:

John Paterson'un düşüncesine göre; romanın gizli aşıkları olarak bilinen Eustacia ve Wildeve tutkularının alevlerinde ve saldırgan kişiliklerinin bir sonucu olarak yok olmuşlardır.⁴¹

En sevdiği kişileri bir anda yitirip, yalnız kalan Clym Yeobright, bir zamanlar okul açıp, Egdon Heath köylülerinin kültür düzeyini yükseltmeyi amaçlarken, kendini yeni bir arayışla oyalamayı düşünür ve yaşamının geri kalan bölümünü, Tanrının emirlerini köylülere iletmek uğruna gezgin bir papaz olarak geçirme kararına varır.

Görüleceği gibi,zaman hızla geçmekte, insanlar yitirdikleri ümitlerini yeni arayışlarda bulmaya çalışmaktadırlar. Değişmeden kalmaya direnen tek ge, teknolojinin ulaşamadığı, el değmemiş yabansılığını sürdüren Egdon Heath'deki g doğa koşullarıdır.

KAYNAKA

Allingham,Philip V. Defending Hardy's Classical Symbolism to Describe Eustacia Vye. 11.04.2001 <<http://landow.stg.brown.edu/victorian/authors/hardy/pva37.4.html>>.

_____. Tartarean Imagery of Hardy's The Return of The Native. 11.04.2001 <<http://landow.stg.brown.edu/victorian/authors/hardy/pva37.2.html>>.

Dugan, Heather and Thomas Valeo. *The Passionate Heroine*. 29.03.2001 <<http://www.gettysburg.edu/academics/english/hardy/contextsgender/heroines.html>>.

Editor(s). Hardy's Fatalistic View of Life as Shown Through The Return of the Native.27.03.2001 <http://www.classicnotes.com/classicnotes/titles/returnnative/essays/fatalisticview.html> >.

Evans, Robert. *The Other Eustacia, Novel*. s.252-259, 1968.

Fitzgibbon Kate and Sheana Martin. Hardy and Androgyny. 29.03.2001<[http://www.gettysburg.edu/academics/english/hardy /contexts /gender/androgyny.html](http://www.gettysburg.edu/academics/english/hardy/contextsgender/androgyny.html)>.

Gianetti, Eduardo.Lies We Live By: The Art of Self Deception. *Economist*. 13/05/2000, c.355,s.8170, zel Blm s.2.

Guevarra,Joy. Mulan – Inter Reflection. 02.04.2001<<http://www.Creativchances.com/Essays/A-M/mulan-inner-reflection.html>>.

Hardy,Thomas. *The Return of the Native*. London, Penguin Group Ltd.,/Godfrey Cave Edition, 1994.

_____. *The Return of The Native*. New York, St Martin's Press, 1967.

Howard, Maureen C. The Return of the Native Examined. 10.04.2001 <<http://www.yale.edu/ynhti/curriculum/units/1981/2/81.02.03.x.html>>.

Kramer, Dale and Nancy Marck. Critical Essays on Thomas Hardy: The Novels. Boston, Massachusetts, G.K.Hall and Co., 1990.

Mako, Suzette L. Facets of the Feminine Psyche. 28.07.2000 <<http://ourworld.compuser.com/homepages/smako/def-psyc.html>>.

Mere, Alfred R. Twisted Self Deception. *Philosophical Psychology*. Haziran 99, c.12, s.2.

Morgan, Rosemarie. Woman and Sexuality In The Novels of Thomas Hardy. London, Routledge, Chapman and Hall, Inc., 1988.

Pinion, F.B. Hardy The Writer: Surveys and Assessments. London. The Macmillan Press Ltd., 1990.

Rosenfield, Israel. Freud's Megalomania, An Apparent Oversight. 02.04.2001 <<http://www.nytimes.com/books/first/r/rosenfield-megalomania.html>>.

Small, Erika and Gery Blumenthal. Marriage Laws and The Woodlanders. 29.03.2001 <http://www.Gettysburg.edu/academics/english/hardy/contexts/gender/mariage_laws.html>.

Toomey, Michele. Learning How To Be True To Our Emotions Without Being Abusive With Them. 02.04.2001

DİPNOTLAR

¹ "The Return of the Native," Context, 27.03.2001 <http://www.sparknotes.com/lit/return_of_native/context.html>.

² Heather Dugan and Thomas Valeo, "The Passionate Heroine," 29.03.2001 <<http://www.gettysburg.edu/academics/english/hardy/contexts/gender/heroines.html>>.

³ Nathan, "Personal Goals Influencing Marriage In the Return of the Native," 05.04.2001 <http://colle.../Personal_Goals_Influencing_Marriage_in_the_Return>.

⁴ Aynı yapıt. s.2.

⁵ Thomas Hardy, "The Return of the Native," s.46.

⁶ Suzette L.Mako, "Facets of the Feminine Psyche," 28.07.2000 <<http://ourworld.compuser.com/homepages/smako/def-psyc.htm>>.

⁷ Kate Fitzgibbon and Sheana Martin, "Hardy and Androgyny," 29.03.2001 <<http://www.gettysburg.edu/academics/english/hardy/contexts/gender/androgyny.html>>.

⁸ Thomas Hardy, "The Return of the Native," s.154.

⁹ aynı yapıt. s.162.

¹⁰ Maureen C.Howard, "The Return of the Native Examined," 10.04.2001 <<http://www.yale.edu/ynhti/curriculum/units/1981/2/81.02.03.x.html>>.

¹¹ Michele Toomey, "Learning How To Be True To Our Emotions Without Being Abusive With Them," 02.04.2001 <<http://www.mtoomey.com/truetoemotions.html>>.

¹² Thomas Hardy, "The Return of the Native," s.182.

¹³ F.B.Pinion, "Hardy The Writer," s.233.

¹⁴ Robert Evans, "The Other Eustacia," s.3.

¹⁵ Thomas Hardy, "The Return of the Native," s.161.

¹⁶ aynı yapıt. s.199.

¹⁷ Dale Kramer and Nancy Marck, "Critical Essay on Thomas Hardy:" The Novels. s.237.

¹⁸ Israel Rosenfield, "Freud's Megalomania," An Apparent Oversight, 02.04.2001 <http://www.nytimes.com/books/first/r/rosenfield_megalomania.html>.

¹⁹ Robert Evans, "The Other Eustacia," s.3.

²⁰ Thomas Hardy, "The Return of the Native," s.205.

²¹ aynı yapıt. s.207.

²² aynı yapıt. s.208.

²³ aynı yapıt. s.211.

²⁴ aynı yapıt. s.223.

- ²⁵ "Hardy's Fatalistic View of Life As Shown Through The Return of the Native," 27.03.2001 <<http://www.gradesaver.com/classic/Notes/Titles/returnnative/essays/fatalisticvie w.shtml>>.
- ²⁶ Thomas Hardy, "The Return of the Native," s.247-248.
- ²⁷ Philip V.Allingham, "Defending Hardy's Classical Symbolism to Describe Eustacia Vye," 11.04.2001 <<http://landow.stg.brown.edu/victorian/authors/hardy/pva37.4.html>>.
- ²⁸ Joy Guevarra, "Mulan_Inner Reclection," 02.04.2001. <<http://www.creativechances.com/Essays/A-M/mulan-inner-reflection.htm>>.
- ²⁹ Heather Dugan and Thomas Valeo, "The Passionate Heroine," 29.03.2001 <<http://www.gettysburg.edu/academics/english/hardy/contexts/gender/heroines.html>>.
- ³⁰ Thomas Hardy, "The Return of the Native," s.289.
- ³¹ aym yapıt.s.319.
- ³² aym yapıt.s.335.
- ³³ Alfred R.Mere, "Twisted Self-Deception," s.1.
- ³⁴ Erika Small and Gery Blumenthal, "Marriage Laws and The Woodlanders," 29.03.2001 <http://www.gettysburg.edu/academics/english/hardy/contexts/gender/marriage_laws.html>.
- ³⁵ Michele Toomey, "Learning How To Be True To Our Emotions Without Being Abusive With Them," 02.04.2001 <<http://www.mtoomey.com/truetoemotions.html>>.
- ³⁶ Dale Kramer and Nancy Marck, "Critical Essays on Thomas Hardy: The Novels," s.146.
- ³⁷ Philip V.Allingham, "Defending Hardy's Classical Symbolism to Describe Eustacia Vye," 11.04.2001 <<http://landow.stg.brown.edu/victorian/authors/hardy/pva37.4.html>>.
- ³⁸ Dale Kramer and Nancy Marck, "Critical Essays on Thomas Hardy" The Novels,s.146.
- ³⁹ Rosemarie Morgan, "Woman and Sexuality In The Novels of Thomas Hardy," s.59.
- ⁴⁰ Eduardo Giannetti, "Lies We Live By: The Art of Self Deception," s.2.
- ⁴¹ Dale Kramer and Nancy Marck, "Critical Essays on Thomas The Novels," s.139.